

## סימן צט

## הרב דוד עידאן

כולל ישיבת כסא רחמים - בני ברק

## חידושי מסכת כריתות

(א) דף ב' ע"א במתני' והמפטם את השמן וכר' והסך את שמן המשחה. הא דנקט הכא שמן המשחה ולא נקט שמן סתמא כמו במפטם, נראה משום דאתי לאשמעינן דאינו חייב אלא דוקא בסך משמן המשחה שעשה משה כמו שכתב רש"י בסוף ד"ה ופסח ומילה מצוות עשה אבל מפטם בכל שמן שהוא חייב.

(ב) שם ברש"י ד"ה כל הנך וכר' משום דחמורות וכר' עכ"ל. עיי' להגאון משמרות כהונה שהקשה דהא לקמן דף ג' מוקמינן למתני' כרע"ק דחי (כצ"ל) לתי' קמא דמתני' רי"ש ובמגדף ס"ל כרע"ק והשתא לפי' רש"י ע"כ מתני' לא כרע"ק דהא ס"ל בפרק ד' מיתות דף נ"א דשריפה חמורה מסקילה. והניח בצ"ע ע"ש. ותמהני על תמיהתו שהמעין יראה דאדרבא לקמן מוקמינן למתני' כרי"ש ובמגדף ס"ל כר"ע דחי לתי' קמא דמתני' כרע"ק וממילא ל"ק מידי על רש"י דדילמא רי"ש ס"ל סקילה חמורה משריפה. אולם אחר העין בפ' ד' מיתות נראה דעדיין דברי רש"י קשים דאיתא התם דגם רי"ש ס"ל ארוסה בת כהן בשריפה וע"כ דס"ל שריפה חמורה מסקילה כמו שהכריח המש"ך בדעת רע"ק. ועלה בדעתי לומר שזוהי כוונת המש"ך אלא שהוחלף לו המסקנא בהר"א, אלא דזה אינו דאם כן לא הת"ל דחי לתירוץ קמא אלא הר"ל למימר דקשה על רש"י בין לסה"ד בין למסקנא דר"ק.

(ג) שם בד"ה ועל לא הדע שלהן אשם תלוי. דלא אתיידע אי בא וכר' והאשה המביאה בהמה עליה וכר' עכ"ל. דיבור זה לאו רישיה סיפיה דפתח באופן דלא אתיידע אי חטא וסיים באופן דידע דחטא אלא שבשעת מעשה עשה בשגגה. לכן נראה דתחילת דיבור זה דהיינו מ,,ועל לא הדע' ועד ,,לאחריתי" אין כאן מקומו, ומ"ש האשה המביאה הוא לא דיבור חדש אלא המשך הדיבור שקודם זה דמפרט כל ענין באיזה אופן הו' שוגג ע"פ הסדר הנקבע במשנה דר"ק. אמנם עדיין יש מקום לעיין אם לא הו' תחילת דיבור זה ,,ועל לא הדע' וכר' שייך למהדורא קמא דהא רש"י בסמוך כתב עוד דיבור בהא דלא הדע.

(ד) **שם בד"ה** על שגגתו חטאת דמפיק לה מעבדות כוכבים וכר ואמר מר שקולה עבדות כוכבים וכר עכ"ל – הדברים כאן תמוהים שהרי רש"י צריך להביא ראיה שהפסוק וכי תשגו וגר איירי בעבדות כוכבים, ואמר מר וכר שכתב רש"י אינו ראיה אלא אדרבא זה תרצא מכך שהפסוק איירי בעבדות כוכבים. ואמנם במסכת הוריות (ח.) הגירסא אינה כן אלא ה"ג דכ"ע מיהת כי כתיבי הני קראי בעבדות כוכבים הוא דכתיבי מאי משמע אמר רבא וכר אמר קרא וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה איזו מצוה שהיא שקולה ככל המצוות הוי אומר זו עבדות כוכבים ע"ש.

המחבר

המחבר

(ה) **ע"ב בגמ'** מניינא למה לי לאפוקי מדר"א בן יעקב. ק"ל הא איתא בהדיא באותה משנה דברי ר"א וא"כ בלא מניינא ידעי דת"ק אתא לאפוקי דברי ראב"י. ותירץ ידי"נ ר' אליהו קבלן נר"ו שלפני שרבי סדר המשניות נשנו דברי ת"ק לבדו והיה קשה לש"ס אמאי תני התנא בעצמו מניינא ותירץ משום שרצה לאפוקי דברי ראב"י. ובזה ניחא לי הא דקתני דתניא ר' אליעזר בן יעקב ולא קאמר דתנן אע"פ שהיא משנה לקמן (ח:) משום דהש"ס קאי אזמן שעדיין רבי לא סידר המשניות.

(ו) **שם בגמ'** לאפוקי מדרבי שמעון דתניא ר"ש אומר שבועת הפקדון וכר. ק"ל והרי המשנה מנתה בין הארבעה שמביאין על החדק כשגגה את שבועת הפקדון וממילא חדאי דידעינן דמתני' לא כר"ש. וראיתי בשיטה מקובצת שתירצו דתנא מניינא דלא נטעה לשנות שבועת הפקדון אין מביא על החדק כשוגג ועוד נ"ל לומר עפמ"ש רש"י לקמן בד"ה אלא שמע מינה וכר דלא תימא רבי היא וסמי מכאן נזיר ע"ש וא"כ הכא נמי הו"א דסמי מכאן שבועת הפקדון ור"ש היא לכן תנא מניינא דלא תימא הכי.

(ז) **שם** אמר לך רב ביבי בר אבבי יצאה אשת איש שיש לה היתר בחיי בעלה. ק"ל א"כ היכי קאמר רב ביבי בר אבבי וכולן כיון דבהעלם אחת לא ניחייב אלא אחת הא דוקא על אשת איש אינו חייב בהעלם אחת.

(ח) **שם** בשלמא פטור וכר דכתיב מכל וכר. עיין להגאון משמרות כהונה שהקשה דמשמע מפשטא דשמעתא דהא דאיצטריך מכל משום דהו"א דאינו חייב עד שיעשה כולן וקשה דהיכי ס"ד דבעינן כולהו הא לא משכחת כולהו בחד גברא דהא כתיב בהדייהו האשה הנרבעת ע"ש. ואע"ג דלקמן (ג.) פריך תלמודא בכה"ג אמתני' תנא במאי קחשיב אי בגברי דל האשה הנרבעת ובצרא לה חדא ותירץ ר"י דתנא גברי קחשיב ותני הכי הבא על הזכור והביא זכור